

Makale Değerlendirme: "Sadullah ÇELİK, *Dünyadaki*
atışmaların Sosyal Ağ Analizi Yöntemiyle
İncelenmesi ,Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi, Cilt 14, Sayı 52,
Temmuz 2019, ISSN 1300-0845, Ss. 236-254 DO1:
10.14783/Maruoneri. 594947"

İÇİNDEKİLER

MAKALE DEĞERLENDİRME HATA! YER İŞARETİ TANIMLANMAMIŞ.

ÖZET **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Konu, amaç ve hipotezler 1

Veriler..... 2

Sosyal ağ analizi ölçümleri..... 2

Bulgular ve Sonuçlar..... 4

Tartışma 6

Kritik 7

MAKALE DEĞERLENDİRME

ÖZET

Bu makale; gerçek verilerinin birbirleriyle olan ilişkileri üzerinden sosyal ağ analizi teknikleri kullanılarak dünyadaki çatışmalarının ana ve yan karakterlerini belirleme üzerinedir. Makalenin hipotezine göre ve nitekim ağ analizin sonucunda da doğrulanan ; çatışma ağında merkezde olan az sayıda olan ana karakterlerin çok fazla ilişkiye sahip olduğu, çoğunlukta olan ağın köşelerine yakın yan karakterlerin(ekonomik durumu gibi bir çok faktörden etkilenererek çatışmalarda az rol almış) çoğunlukta olduğudur. “İki devletin kendileri açısından zafer için bir olasılık görmesi durumunda birbirlerine karşı izlediği tutumları” konusunu analiz ederek bazı sonuçlara kapı aralanacak ve “Yapısal Ağ Gücü” oluşturulacaktır.

KONU, AMAÇ VE HİPOTEZLER

Makalenin konusu; dünyadaki çatışmalarının analizidir, amacı ise sosyal ağ analizi teknikleri kullanılarak, tüm dünyada yer alan bireysel aktörlerin çatışmadaki sosyal statüsünü, ülkeler arasındaki ilişkiyi açıklamak çatışma ağının tümüne ilişkin çıkarımlar yapmak için belirlemektir. Makalenin en belirgin hipotezi ise çatışma ağının yapısında az sayıda ülkenin çok sayıda bağlantıya, çok sayıda ülkenin de az sayıda bağlantıya sahip olduğudur. Az sayıda olan bu ülkelerin diğer ülkelerden daha güçlü olduğu ve iktidar konumunu daha da güçlendirmek için savaşa (veya militarize çatışmaya) girerek çatışmadaki ağ bağlantısını arttırdığıdır.

VERİLER

Google'ın altyapısında bulunan GDELT insan toplumu üzerindeki en büyük açık erişimli veri tabanıdır. Bu olay veri tabanı, 1979'dan itibaren fiziksel aktiviteleri içermektedir. Dünyanın dört bir tarafındaki haber medyasını kapsayan dünya çapındaki olaylarını basılı, yayın ve web formatlarında 100'den fazla dilde izleyen, zengin bir 'büyük veritabanı' kullanılmaktadır.

Veriler, GDELT veri setinden SQL de sorgulamalar yapılarak elde edilmiştir. Böylece 1979-2018 yılları arasında dünya haber medyasında çatışma haberleriyle ilgili yapılan haberler analiz edilmiştir. Analiz sonucunda aylık olarak ismi çatışma haberlerinde birlikte en fazla geçen ülkeler bulunmuştur.

Veriler yönlü, çoklu kenarlı, işaretli ve ağırlıklı ağ yapısına sahiptir.

SOSYAL AĞ ANALİZİ ÖLÇÜMLERİ

A-Komşuluk Matrisi:

Veri setinin analiz edilebilmesi için veriler öncelikle komşuluk matrisi (Komşuluk matrisi her bir düğüme komşu olan bütün diğer düğümleri liste halinde verir. "1" değeri komşu olduğunu, "0" değeri komşu olmadığını temsil eder) formunda yazılmıştır. Ancak veriler Yönlü ve çoklu kenarlı bir çizge yapılı olduğu için komşuluk matrisindeki "1" değeri bir a katsayısı ile temsil eder.

Daha sonra R yazılımının "igraph" paketi kullanılarak analizler yapılmıştır. Bu paket ağdaki her düğüm için geniş bir merkezilik ölçütleri dizisini hesaplamaktadır. Bu sayede ağdaki her düğümün "önemi" ve "etkisi" nicelik sıralamasına göre hızlı bir şekilde analiz edilmiştir.

B-Merkezilik ölçütleri:

- 1. Merkezilik (Centrality):** Bu ölçü, ağın ne kadar iyi bağlandıklarına bağlı olarak bir düğümün sosyal gücünün kaba bir göstergesidir. Siyaset biliminde merkezilik, bir hükümetin gücünün hem coğrafi hem de politik olarak, merkezi bir hükümette yoğunlaştığı anlamına gelmektedir.
- 2. Arasındalık Merkeziliği :** Bir düğümün ağdaki diğer düğümler arasında ne kadar uzaklıkta olduğunu belirtir. Ve başlangıç noktasından bitiş noktasına gidene kadar bağlayan kısa yolların orta bir noktaya bağlantıların sayısı. Bu ölçüt, bir ülkenin doğrudan bağlantılarıyla dolaylı olarak bağladığı ülkelerin sayısını belirtmektedir.
- 3. Yakınlık Merkeziliği:** Çoklu bağlantıya veya yolların kesişiminde olmak değil herkese yakın olmak önemlidir. Yakınlık bir düğümün diğer bütün düğümlere yakınlığının ölçüsüdür ve kısa yolları kullanır. Bir düğümün yakınlık merkeziliği, tüm ulaşılabilir düğümlerin üzerinden ortalama en kısa mesafedir. Etkileşime göre sınıflandırılmış katagorik ülke renkleri , yakınlık merkezilik değerine göre konumlandırılır.
- 4. Derece Merkeziliği:** Ağdaki belirli bir düğümün bağlantı sayısını belirtir. Düğümlerin büyüklüğü derecesi ile orantılıdır.
- 5. Kümeleme Katsayısı:** Bir grafikteki düğümlerin birlikte kümelenme derecesinin bir ölçüsüdür. Ağlarda, düğümlerin nispeten yüksek yoğunluklu bağlarla karakterize edilen sıkı örülmüş gruplar oluşturma eğiliminde olduğunu göstermektedir.

6. Yoğunluk:

Bir katılımcının bağları, bir bireyin adayları arasındaki bağların/ ilişkilerin oranını belirtir. Ağ yoğunluğu, bir ağdaki bağların toplam sayısıyla orantılıdır.

BULGULAR VE SONUÇLAR

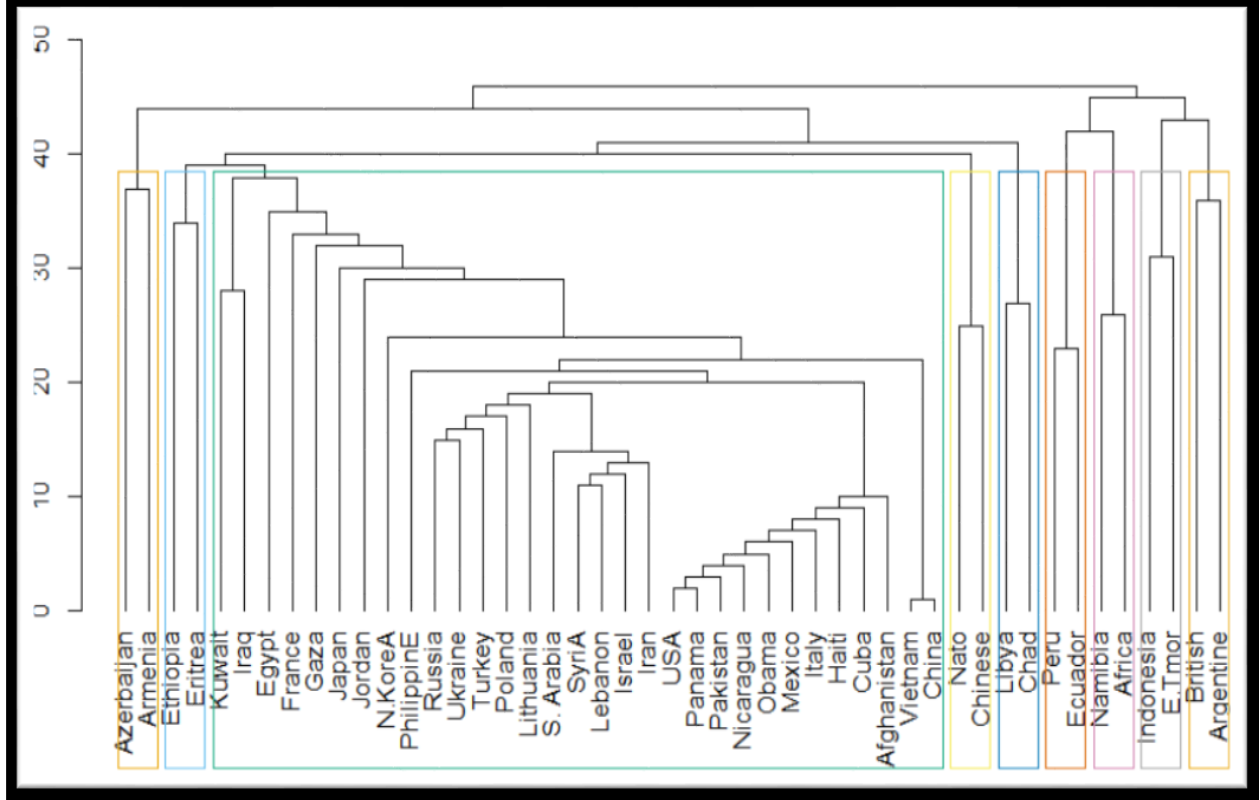
Aktörler	Derece Merkeziliği	Yakınlık Merkeziliği (Normalleştirilmiş)	Arasındalık Merkeziliği
USA	18	0.0747968	370.100000
Russia	10	0.0732484	184.066667

Israel	9	0.0726698	112.833333
Iran	7	0.0732484	87.466667
Syria	6	0.0730159	40.133333
China	4	0.0715397	42.266667
Iraq	3	0.0715397	33.000000
Philippines	3	0.071875	5.466667
Afghanistan	2	0.071875	0.000000
Libya	2	0.0712074	33.000000
Turkey	2	0.070229	0.000000
Japan	2	0.070122	6.666667
Nato	2	0.0698027	6.666667

Tabloya göre, merkezilik derecesi düzeyi en yüksek ülkenin ABD olduğu görülmektedir. Analizler sonucunda, ABD'nin merkezi derecesinin 18 olarak bulunmuştur. ABD'yi ikinci sırada Rusya, üçüncü sırada İsrail izlemekte olup merkezilik dereceleri sırasıyla 10 ve 9 olarak bulunmuştur.

Yine merkezilik yakınlık ve merkezilik arasındalık ölçütlerine bakıldığında en büyük ülkenin ABD olduğu, onu ikinci sırada Rusya ve üçüncü sırada İsrail'in takip ettiği bulunmuştur.

Bu verilere dayanarak ABD'nin diğer ülkelerle en çok bağlantılı (korelasyonlu) olduğu ve Rusya,  srail, Suriye ve  in gibi ülkelerin de diğer ülkelerle yüksek düzeyde bağlantı içerisinde oldukları sonucuna varılır.

Ülkelerin çatışmalara göre kümelenmesi şekli incelendiğinde toplam a ın 9 gruptan olduğu ve gruptardan en b y   n n 31 d   m noktasına ve 31 benzersiz kenar sayısına sahip olduğu görülmektedir. Diğer kümelerin ise ikişer düğümden olduğu görülmektedir. Buradan 31 düğüme sahip olan kümenin dünyadaki çatışma ortamının oluşmasında en büyük etkiye sahip olduğu sonucuna varılabilir. 31 düğümün bulunduğu kümenin en büyük aktörün ABD olduğu görülmüştür. Bu sonuçlardan ABD'nin diğer ülkelerle yüksek düzeyde ilişkili (korelasyonlu) olduğu söylenebilir.

TARTIŞMA

Bu ağ analizinin köşe bağlantılarının ölçekten bağımsız bir kuvvet yasası dağılımını göstermesidir. Bu özellik, ağların yeni köşe eklenmesiyle sürekli büyüdüğü ve ağdaki yeni köşe noktalarının tercihli olarak bağlantı sayısı fazla olan bağlı düğümlere bağlandığını belirtmektedir. Bu iki özelliğe dayanan bir model, büyük ölçekli ağların geliştirilmesinin, kendi kendini organize eden fenomenler (olaylar) tarafından yönetildiğini belirten ölçekten bağımsız dağılımı (kuvvet yasası dağılımı) yeniden üretmektedir.

Merkezilik ölçütlerine bakıldığında dünyadaki çatışmaların merkezindeki en büyük aktörün ABD olduğu bulunmuştur ve dünyadaki en büyük gücün ABD olduğu sonucuna ulaşılmıştır. ABD'den sonra en büyük ikinci aktör olarak Rusya'dır. Elde edilen bu bulgular güç üstünlüğü açısından değerlendirildiğinde, ABD ve Rusya'nın nispeten eşit bir güç dengesine sahip olduklarından bu iki devletin birbiriyle savaşa (veya militarize çatışmaya) girme olasılığı oldukça düşüktür.

Güç üstünlüğü açısından değerlendirildiğinde ABD ve Rusya'nın diğer devletlere karşı başarılı olma şansları yüksek olduğundan diğer devletlere karşı daha saldırgan bir tutum sergilemektedirler. Bu durumda zayıf ülkeler ABD ve Rusya ile çatışmaya girmeyi göze almaz ve bu da daha güçlü tarafların hedeflerine ulaşmalarında büyük kolaylık sağlar.

Literatürde; çatışma durumları dikkate alındığında, çatışmanın neden gerçekleştiğinin sebebini ararken . bazı açıklamalar ve analizler yapılmış.Fikirler birtakım farklılıklar gösterirken, birçok ortak görüş de oluşmuş.Bu makalede; "çatışma ağının yapısında az sayıda ülkenin çok sayıda bağlantıya, çok sayıda ülkenin de az sayıda bağlantıya sahip olduğudur." hipotezini doğrulamıştır

SİZİN KRİT İNİZ

Bu makale dünyada var olan savaşların nedenlerini bulmak ve çatışmada yer alan ülkelerin konumlarını ve birbiri ile olan ilişkilerini , sosyal a  analizi ile çıkarımlar yapmaktadır.

Makalenin güçlü yönleri, dünyadaki çatışma üzerine yazılmış bir çok makaleden alıntı yapmıştır.Geçmişte ya anmı  örnekler vererek (bir nevi tanık göstererek) ispat etmek istediği hipotezi kanıtlama yoluna gitmiştir.

Makalenin zayıf yönleri, bana göre oldukça vardır.Merkezilik ölçütlerinden bir sürü parametreyi teorik şekilde açıklamış.Ancak sadece ülkelerin birbiriyle olan ilişkileri üzerinden 3 parametreye de inmi  ve bu sayısal değerleri çok açıklayıcı anlatmamı tır. Sadece bir hipotezi do rulamı  ama sonuçlar ile çok ba da tıramadım. Yazar makalesini literatürde nereye koymak istedi ide belirsizdir.

Bu makale,gücünü kullanarak sava taki kaostan beslenenerek daha iktidarını sa lamla tıran devletlerin , diğer devletlere karşı gövde gösterisinin hep var olduğunu ve herkesin gördüğü ancak gün geçtikçe unuttuğu ya da güncel haberlerden elde edilen verilerin analizi ile bu tarz devletlerin alenen tehdit unsuru olduklarını ortaya koymuştur. İleriki zamanlarda , dünya barışının sağlanması için bu ülkeler mercek altına alınarak çözümler üretilebilir ve dünyadaki barış isteyen tüm insanların huzuru için bir uyanı a hazırlama bildileri oluşabilir.